

Sygnatura akt II AKa 387/22

1.

2. WYROK

2.1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2022 r.

5. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący sędzia SA Cezariusz Baćkowski

Sędziowie: SA Robert Zdych

SA Artur Tomaszewski (spr.)

Protokolant: Wiktoria Dąbrowicz

7. przy udziale prokuratora Prokuratury (...) Wiesława Biłskiego

8. po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2022 r.

**9. sprawy wnioskodawców W. O., C. S.
i W. S.**

10. o odszkodowanie i zadośćuczynienie

1. na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawców

11. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

12. z 28 lipca 2022 r. sygn. akt III Ko 245/22

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 387/22	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		

1. CZEŚĆ WSTĘPNA	
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji	
1.wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 28 lipca 2022 r. sygn. akt III Ko 245/22	
1.2. Podmiot wnoszący apelację	
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# oskarżyciel posiłkowy	
# oskarżyciel prywatny	
# obrońca	
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# inny	
1.3. Granice zaskarżenia	

1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		

#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami			

przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.		Nie przeprowadzano dowodów w postępowaniu odwoławczym.		
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.		Nie przeprowadzano dowodów w postępowaniu odwoławczym.		
1.6. Ocena dowodów				
1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		

<p>1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
<p>Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</p>	
<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>			
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>		
<p>3.1.</p>	<p>Pełnomocnik wnioskodawców odnośnie odszkodowania zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:</p> <p>1. na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku poprzez nietrafne przyjęcie, że na skutek pozbawienia wolności S. S. (1)</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	

w jego majątku
nie powstała szkoda
we wskazanym we
wniosku zakresie
i w ten sposób
nieuwzględnienie
zgłoszonej tytułem
odszkodowania
kwoty w pełnej
wysokości w oparciu
o wskaźnik
wskazany przez
wnioskodawców i
błędne powołanie się
w tym zakresie na
art. 8 ust. 9 ustawy
z dnia 12 marca
2004 r. o pomocy
społecznej w zw. z § 1
pkt 3 rozporządzenia
Rady ministrów z
14 lipca 2015
r. w sprawie
zweryfikowanych
kryteriów
dochodowych oraz
kwot świadczeń
pieniężnych z
pomocy społecznej i
tzw. ryczałtowy tryb
ustalania dochodu
z gospodarstwa
rolnego, pomimo, że
ojciec
wnioskodawców
poniósł rzeczywistą
szkodę w związku
z izolacją w
kwocie wyższej niż
zasądzona przez
Sąd, co w
konsekwencji
przekłada się na
możliwość
potwierdzenia
istnienia szkód
majątkowych po
stronie
represjonowanego,
które pozostają w

adekwatnym
związku
przyczynowym z
represyjną
działalnością
organów państwa
i nie są rażąco
wygórowane,

2. na podstawie
art. 438 pkt 2 k.p.k.
obrazę przepisów
postępowania, tj.
art. 322 k.p.c. w zw. z
art. 558 k.p.k. w zw.
z art. 8 ust. 1 ustawy
lutowej, która miała
wpływ na jego
treść, poprzez jego
niewłaściwe
zastosowanie oraz
w efekcie oddalenie
wniosku o
zasądzenie na rzecz
wnioskodawców
dalszej kwoty
45.502,10 zł z tytułu
odszkodowania za
okres 406 dni
izolacji i poniesienie
szkody w swoim
majątku w związku z
długotrwałą
nieobecnością na
gospodarstwie
rolnym, w sytuacji
gdy zdaniem Sądu
wysokość doznanej
szkody nie
uzasadnia
przyznania
odszkodowania w
kwocie wskazanej
we wniosku, podczas
gdy w sytuacji gdy
ściśle udowodnienie
wysokości żądania
nie jest możliwe Sąd
zasądza
odpowiednią sumę

według swojej oceny,
opartej na
rozważeniu
wszystkich
okoliczności sprawy,

3. obrazę przepisu
prawa postępowania
- art. 322 k.p.c.
- poprzez błędne
niezastosowanie, w
sytuacji gdy Sąd
nieprawidłowo
wskazał, iż
zgromadzone
dowody nie
pozwoliły na
ustalenie w sposób
niebudzący
wątpliwości, aby w
ówczesnym czasie
dochody z
gospodarstwa
rolnego osiągnęły
przez ojca
wnioskodawców
miały kształtować
się na poziomie
średniego
miesięcznego
wynagrodzenia, a
ponadto nie
wykazano
precyzyjnie, jakie
konkretnie zbiory
mogły zostać
uzyskane z zasiewów
na opisanym przez
świadków 8
hektarowym
gospodarstwie, jak
również jaki dochód
mógłby zostać
osiągnięty z hodowli
bliżej nieokreślonej
ilości trzody, tj.
brak jest możliwości
hipotetycznego
wskazania ww.

pełnego zakresu
szkody,

4. obrazę przepisów
postępowania, tj.:
art. 7 k.p.k.
polegającą na
przekroczeniu zasad
swobodnej i
wszechstronnej
oceny dowodów w
analizie
zgromadzonego
materiału
dowodowego,
naruszającą zasady
logicznego
wnioskowania i
zasad doświadczenia
życiowego,
polegającą na
nieprawidłowej
ocenie materiału
dowodowego, w tym
zeznań
wnioskodawców
poprzez uznanie, iż
brak jest podstaw do
poczynienia
pozytywnych dla
nich ustaleń w
zakresie przyznania
dalszego
odpowiedniego
odszkodowania - co
pozwalało zdaniem
Sądu wyłącznie
na zaspokajanie
zaistniałej szkody
w oparciu o
wskaźnik wskazany
w uzasadnieniu
wyroku, podczas
gdy zeznania
wnioskodawców i
wykazany w toku
procesu charakter
pracy ojca
wnioskodawców, w
tym profesjonalne

	zarządzenie przez niego gospodarstwem rolnym przed izolacją w niniejszej sprawie wskazują na realne przyczyny i rzeczywiste rozmiary powstania szkody majątkowej.			
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny				
<p>Ponieważ stawiane zarzuty dotyczą tak naprawdę tego samego, tj. oddalenia wniosku o odszkodowanie w wysokości przekraczającej zasądzoną kwotę 40.033,00 zł (rozdzieloną na trzech wnioskodawców po 13.344,33 zł) i domaganie się zasądzenia ponad tę kwotę dalszej kwoty 45.502,10 zł, można je było rozpoznać razem.</p> <p>Wnioskodawcy dochodzą naprawienia szkody doznanej w majątku ich ojca S. S. (1) w postaci utraconych dochodów, których nie uzyskał on z prowadzonego gospodarstwa rolnego na skutek</p>				

pozbawienia go wolności.

Sąd odwoławczy winien się więc wypowiedzieć, czy wnioskodawcom należy się wyższe odszkodowanie w dochodzonej wysokości czy też zasądzona już na ich rzecz kwota w pełni odpowiada szkodzie doznanej przez S. S. (1) wynikłej z wydania i wykonania wobec niego wyroku byłego Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 13 marca 1951r. sygn. akt Sr 105/51.

Zdaniem sądu odwoławczego, zarzuty pełnomocnika wnioskodawców są w całości niezasadne.

W żadnej mierze nie doszło ani do błędu w ustaleniach faktycznych, ani do obrazy przepisów postępowania wskazanych w zarzutach, a to art. 322 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na

rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (zwanej dalej w skrócie: ustawą lutową), jak i samego art. 322 k.p.c. oraz art. 7 k.p.k.

Poszczególne zarzuty apelacji sprowadzają się do kwestionowania z różnych punktów odniesienia wysokości ustalonej szkody (jako błędu w ustaleniach faktycznych, jak i jako wyniku obrazy przepisów postępowania), a przy tym są one nawet częściowo wewnętrznie sprzeczne, skoro w zarzucie z pkt. 2 pełnomocnik zarzuca obrazę m.in. art. 322 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a w zarzucie z pkt. 3 obrazę art. 322 k.p.c. poprzez jego błędne niezastosowanie. Sam pełnomocnik nie może więc najwyraźniej zdecydować czy ten przepis został w sprawie zastosowany, czy też nie.

Sąd odwoławczy w pełni podziela stanowisko sądu pierwszej instancji,

że wnioskodawcy nie udowodnili dochodzonej wysokości szkody poniesionej przez S. S. (1). Na pewno sama szkoda, jako taka zaistniała, skoro to S. S. (1) prowadził przedmiotowe gospodarstwo (oczywiście z pomocą rodziny, o czym dalej), a w momencie jego pozbawienia wolności ciężar jego prowadzenia spadł na pozostałych członków rodziny, w tym jego żonę zajmującą się także dziećmi, i gospodarstwo rzeczywiście mogło podupaść, co oznacza, że dochody z tego gospodarstwa były mniejsze niż w czasie, gdy S. S. (1) był na wolności i je osobiście prowadził.

Wnioskodawcy swoje żądanie, co do wysokości odszkodowania, opierali na założeniu, że gospodarstwo przynosiło w skali roku dochód odpowiadający w przeliczeniu na miesiące średniemu miesięcznemu wynagrodzeniu krajowemu i odnieśli to aktualnego

przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w maju 2022 r., które wynosi 6.398,94 zł (por. str. 22-23 wniosku – k. 12v-13 i jego modyfikacja w piśmie z dnia 30 czerwca 2022 r. wraz z załącznikiem – k. 91-93). Przeliczając z kolei tę kwotę na miesiące i dni pozbawienia wolności S. S. (1) szkoda według wnioskodawców wyniosła 85.583,10 zł, co daje po 28.511,70 zł na rzecz każdego z wnioskodawców (por. pismo pełnomocnika z dnia 30 czerwca 2022 r. – k. 91-92).

Z takim sposobem ustalenia wysokości szkody nie sposób się zgodzić. Brak jakichkolwiek podstaw, aby uznać, że przedmiotowe gospodarstwo przynosiło w skali roku, w przeliczeniu na miesiące, miesięczny dochód odpowiadający średniemu miesięcznemu wynagrodzeniu krajowemu.

Z

niekwestionowanych ustaleń dokonanych przez sąd pierwszej instancji wynika, że było to gospodarstwo rolne o powierzchni 8 ha położone w południowo-wschodniej Polsce (K., powiat (...)). Jak zeznała wnioskodawczyni W. O. hodowano w nim też zwierzęta: krowy, świnie, kury, a nadto były tam również konie (por. k. 112).

Prowadzący to gospodarstwo (...) był żonaty i miał ośmioro dzieci, z których na gospodarstwie pozostawali małoletni wnioskodawcy.

Sąd nie ustalił wprost w jakim wieku były wszystkie dzieci S. S. (1), ustalił jedynie wiek wnioskodawców stwierdzając, że „Córka S. S. (1) W. O. urodziła się (...) w K., syn C. S. – w dniu 20 czerwca 1936r. w K., zaś W. S. w dniu 21 września 1941r. w K.” (str. 2 uzasadnienia – k. 135v). Oznacza, to że w roku 1951 (przez większość którego S. S. (1) był pozbawiony

wolności) W. O. zd. S. skończyła 12 lat, C. S. skończył 15 lat i W. S. skończył 10 lat, a tym samym nie były to już bardzo małe dzieci.

Faktem zaś powszechnie znanym jest to, że w tych latach na ziemiach polskich całe rodziny zajmowały się prowadzeniem gospodarstwa rolnego, pracowali na nim nie tylko rodzice, ale także ich dzieci w wieku, gdy tylko były zdolne do pracy.

Pośrednio potwierdzają to zeznania przesłuchanych w charakterze świadków wnioskodawców W. O. i W. S..

W. O. zeznała na rozprawie przed sądem I instancji, że mama zachęcała dzieci, aby pomagały w pracy w gospodarstwie (por. k. 111v), a odpowiadając na pytania:

„Na pytanie pełnomocnika Prezesa SO: Czy dzieci pomagały w gospodarstwie rolnym?

Najstarszy brat był nauczycielem na ziemiach odzyskanych koło W., a drugi był też tutaj chyba nawet we W. spawaczem. Nie chcieli go z pracy zwolnić i wszystkie papiery oddał koledze i wrócił do gospodarstwa.

Mój brat najmłodszy chodził do szkoły, ja chodziłam do szkoły, siostra była chora. Później już nie chodziła skończyła 8 klasę i nie było stać żeby dalej się uczyła.

A pozostali?

Pozostali jeden brat robił kursy i też został nauczycielem w J., siostra też wyjechała na ziemie odzyskane a ten brat, który tutaj jest C. S. poszedł do seminarium.

A jak tata był w więzieniu to kto się zajmował gospodarstwem?

My, ja, brat C., ten który był spawaczem przejechał ale nie od razu." (k. 112).

Z kolei W. S., który jak wskazano miał wówczas lat 10, zeznał, że był ósmym najmłodszym

dzieckiem w rodzinie (k. 113v), co oznacza, że młodszych od niego dzieci nie było, a odpowiadając na pytania zeznał:

„A ile dzieci wtedy zamieszkiwało w gospodarstwie?”

Chyba 5.

Czy któreś z tych dzieci było już dorosłe?

Chyba nikogo dorosłego, ta trójka najstarszych była już poza domem nawet czwórka, bo jeden brat zwolnił się z pracy i przyjechał.

(...)

„W tamtym czasie mama pracowała gdzieś zawodowo czy też na gospodarstwie?”

Na gospodarstwie, tam pracować zawodowo nie było gdzie.” (k. 113v-114).

Z powyższego jednoznacznie wynika, że nawet jeśli gospodarstwo podupadło, to jednak było prowadzone przez żonę S. S. (1) i jego dzieci, nie tylko te najmłodsze, i jakiś dochód w skali

roku niewątpliwie przynosiło, tak jeśli chodzi o plody rolne, jak i hodowlę zwierząt.

Sąd odwoławczy w związku z tym w pełni podziela stanowisko sądu a quo, że (cyt.):

„Zgromadzone dowody nie pozwoliły na ustalenie w sposób niebudzący wątpliwości aby w ówczesnym czasie dochody z gospodarstwa rolnego osiągane przez ojca wnioskodawców miały kształtować się na poziomie średniego miesięcznego wynagrodzenia.

Nie wykazano również precyzyjnie jakie konkretnie zbiory mogły zostać uzyskane z zasiewów na opisanym przez świadków 8 hektarowym gospodarstwie, jak również jaki dochód mógłby zostać osiągnięty z hodowli bliżej nieokreślonej ilości trzody.

Obecnie mo ż liwo ś ć ustalenia dochodu z gospodarstwa rolnego przewiduje art. 8 ust. 9 Ustawy z 12 marca 2004 r.

o pomocy społecznej w związku z § 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Według tych przepisów, w przypadku gospodarstw rolnych przyjmuje się tzw. ryczałtowy tryb ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego. Jest on wyliczany jako wartość dochodu odpowiadającego powierzchni gospodarstwa z uwzględnieniem liczby hektarów przeliczeniowych i kwoty dochodu ustalonej dla 1 ha.

Zgodnie z treścią Obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 22 września 2021 r. w sprawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2020 r. przeciętny dochód z pracy w indywidualnych

gospodarstwach
rolnych z 1
ha przeliczeniowego
wyniósł w 2020
r. 3819 zł (318,25
zł miesięcznie), co
w sytuacji 8 ha
gospodarstwa ojca
wnioskodawców
powodowałoby
przyjęcie że
kształtowałby się on
na poziomie 30
552 zł rocznie
tj. (...) miesięcznie.
Dzieląc powyższą
kwotę na ilość
osób utrzymujących
się z gospodarstwa
przed zatrzymaniem
S. S. (1) tj. dwoje
dorosłych i troje
małoletnich dzieci
dochód miesięczny
na osobę wynosiłby
509,20 zł. W ocenie
Sądu przyjęcie takiej
kwoty jako realnie
uzyskiwanego
dochodu byłoby
krzywdzące, dlatego
też dla ustalenia
wysokości szkody
Sąd posłużył się
kryterium
minimalnego
miesięcznego
wynagrodzenia.

Mając na uwadze
że S. S. (1)
został tymczasowo
aresztowany 10
stycznia 1951r. a
następnie zwolniony
20 lutego 1952r.
należało przyjąć, że
przebywał w izolacji

13 miesięcy i 10 dni
(13,3 miesiąca).

Tym samym łączną wysokość odszkodowania 30033 zł uzyskano mimo że powyższy wynik przez minimalne wynagrodzenie miesięczne w dacie orzekania tj. w lipcu 2022r. w kwocie 3010 zł miesięcznie.

Każdy z wnioskodawców był uprawniony do 1/3 powyższej kwoty, dlatego też Sąd zasądził na rzecz każdego z nich kwotę po 13344,33 zł.” (str. 7-8 uzasadnienia, k. 138-138v).

W świetle powyższego trudno uznać za zasadne twierdzenie skarżącego pełnomocnika, że sąd pierwszej instancji dopuścił się błędów w ustaleniach faktycznych odnośnie ustalenia wysokości szkody poprzez błędne powołanie się w tym zakresie na art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w zw. z § 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 lipca 2015 r. w sprawie

zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i tzw. ryczałtowy tryb ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego.

Prawdą jest, że Sąd Okręgowy powołał się na te przepisy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, ale się na nich nie oparł ustalając wysokość szkody. Jak już wyżej wskazano, dla ustalenia wysokości szkody sąd meriti posłużył się kryterium minimalnego miesięcznego wynagrodzenia, co pozwoliło ustalić nawet wyższą wysokość szkody niż wysokość z kwestionowanych w zażaleniu przepisów.

Nie doszło też do naruszenia art. 322 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy lutowej.

Art. 322 k.p.c. stanowi, że jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z

umowy o dożywocie sąd uzna, że ścisłe udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe, nader utrudnione lub oczywiście niecelowe, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Nawet jeśli sąd a quo nie powołał się wprost na ten przepis, to de facto go zastosował rozważając, jak to wyżej przedstawiono, wszystkie okoliczności sprawy.

Okoliczności zaś, które dodatkowo wskazał z kolei sąd odwoławczy, mogłyby wręcz przemawiać za uznaniem, że poniesiona szkoda była nawet niższa, niż ustalił to sąd I instancji, skoro gospodarstwo dalej funkcjonowało, pozostali domownicy i inni członkowie rodziny niewątpliwie pomagali w jego prowadzeniu w czasie izolacji S. S. (1), co oznacza, że przynosiło ono pewien dochód i

tym samym brak podstaw, aby uznać, że doszło do utraty całego uzyskiwanego dotychczas dochodu za czas izolacji ojca wnioskodawców i odnoszenie tego do średniego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce krajowej dla obliczenia wysokości poniesionej szkody.

Z kolei art. 8 ust. 1 ustawy lutowej stanowi, że osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 r. w Polsce stanu wojennego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wydania lub wykonania orzeczenia albo decyzji. W razie śmierci tej osoby uprawnienie to przechodzi na małżonka, dzieci i rodziców.

Art. 8 w/w ustawy stanowi więc tylko ogólną podstawę do przyznania

odszkodowania, ale nie ustalania jego wysokości.

Podobnie art. 558 k.p.k., który nakazuje stosować odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, a więc w tym przypadku właśnie m.in. art. 322 k.p.c.

Nie doszło też do obrazy przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. Sąd I instancji nie przekroczył w żadnej mierze granic zasady swobodnej oceny dowodów. Zarzut obrazy art. 7 k.p.k. ma charakter stricte polemiczny. Wbrew twierdzeniu skarżącego pełnomocnika ani zeznania wnioskodawców, ani wykazany w toku procesu charakter pracy ojca wnioskodawców, nie wskazują na rozmiary szkody w wysokości dochodzonej przez wnioskodawców.

Z zeznań wnioskodawców wynika, że było to typowe kilkuhektarowe rodzinne gospodarstwo rolne, z którego

utrzymywała się
rodzina
wnioskodawców.
Oczywistym jest, że
ojciec
wnioskodawców był
rolnikiem i głównym
prowadzącym to
gospodarstwo, ale
trudno uznać, aby
gospodarstwo to
jakoś szczególnie
się wyróżniało na
tle innych typowych
gospodarstw
rodziny w
ówczesnej Polsce.

Aby wykazać błąd
ustaleń faktycznych
lub naruszenie
standardów
swobodnej oceny i
interpretacji
dowodów nie
wystarczy
subiektywne
przekonanie
skarżącego o
niesprawiedliwości
orzeczenia.

Konieczne jest
wykazanie, że w
zaskarżonym
wyroku poczyniono
ustalenie faktycznie
nie mające oparcia w
przeprowadzonych
dowodach, albo że
takiego ustalenia
nie dokonano, choć
z przeprowadzonych
dowodów określony
fakt jednoznacznie
wynika, bądź
wykazanie, że tok
rozumowania sądu
I instancji był
sprzeczny ze
wskazaniami

doświadczenia
życiowego, prawami
logiki czy z zasadami
wiedzy (por. wyrok
Sądu Apelacyjnego
w Krakowie z dnia 3
października 2018 r.,
II AKa 164/18, KZS
2018/12/56).

Pełnomocnik
wnioskodawców
istnienia takich
uchybień
przekonująco nie
wykazała we
wniesionej apelacji,

Szkoda to w
prawnym
rozumieniu
uszczerbek w
dobrach i interesach
o wartości
majątkowej
dających wyrazić
się w pieniądzu
i obejmuje ona
zgodnie z art. 361
§ 2 k.c. straty,
które poszkodowany
poniósł, oraz
korzyści, które
mógłby osiągnąć,
gdyby mu szkody nie
wyrządzono.

Zdaniem sądu
odwoławczego, sąd
I instancji poczynił
w tym zakresie
prawidłowe
ustalenia faktyczne
uznając, że S. S.
(1) poniósł szkodę
w zasądzonej już
wysokości, a nie
wysokości żądanej
przez
wnioskodawców w

<p>apelacji, zaś ocena dowodów przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku mieści się w granicach określonych przez art. 7 k.p.k.</p> <p>Brak więc było jakichkolwiek przekonujących podstaw, aby kwotę już zasądzoną tytułem odszkodowania podwyższyć do wysokości żądanej przez skarżących wnioskodawców.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>Pełnomocnik wniosła o:</p> <p>1. zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz ojca wnioskodawców S. S. (1) dalszej kwoty 45.502,10 zł tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty</p> <p>ewentualnie:</p> <p>2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

<p>do ponownego rozpoznania.</p> <p>Nadto wniosła o:</p> <ul style="list-style-type: none">- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawców kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm prawem przepisanych.			
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Skoro zarzuty nie były zasadne, to wnioski sformułowane na ich podstawie także nie zasługiwały na uwzględnienie.</p> <p>Sąd odwoławczy jedynie zauważa, że najwyraźniej pełnomocnik przez pomyłkę wskazała, że wnosi o zasądzenie żądanej kwoty odszkodowania na rzecz ojca wnioskodawców S. S. (1), który przecież już nie żyje, a osobami uprawnionymi do dochodzenia roszczenia są obecnie</p>			

wnioskodawcy jako jego żyjące dzieci.				
3.2.	<p>Pełnomocnik wnioskodawców odnośnie zadośćuczynienia zarzuciła:</p> <p>1. w oparciu o art. 438 pkt 2 k.p.k., obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę dowodów i wyciągnięcie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wniosków sprzecznych z zasadami prawidłowego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazaniami wiedzy i uznanie, że zasądzone zadośćuczynienie spełnia cel i wymogi określone art. 8 ust. 1 ustawy lutowej w przypadku krzywd S. S. (1) (zdaniem Sądu: „zasądzona kwota stanowić będzie odpowiednią rekompensatę dla szkód niematerialnych, których S. S. (1) doznał w wyniku pozbawienia wolności”; w przypadku</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

odszkodowań i zadośćuczynień przyznawanych za pozbawienie wolności w trybie ustawy lutowej „standardowo w orzecznictwie przyjmuje się obecnie wysokość zadośćuczynienia w kwocie 10.000 – 15.000 zł za miesiąc bezprawnego pozbawienia wolności, chyba że zachodziły w danym konkretnym przypadku okoliczności szczególne, co w tym wypadku nie miało miejsca”), doznanych z tytułu izolacji go w okresie 10.01.1951 r. - 20.02.1952 r, w związku z jego działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego,

2. w oparciu o art. 438 pkt 1a k.p.k., obrazę przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 2 k.c. oraz art. 448 k.c., w zbiegu z art. 8 ust. 1 ustawy lutowej, poprzez błędne przyjęcie, że zasądzona kwota zadośćuczynienia jest kwotą odpowiednią w

przypadku krzywd
ojca
wnioskodawców,
doznanych z tytułu
izolacji
pokrzywdzonego,

- art. 8 ust. 1
ustawy lutowej w
zw. z art. 445 § 1
k.c. poprzez błędne
ich zastosowanie
skutkujące
uznaniem, iż w
okolicznościach
niniejszej sprawy
sumą odpowiednią
zadośćuczynienia za
krzywdę doznaną
przez S. S. (1) jest
kwota 199.500,00
zł, podczas gdy
Sąd I instancji
nie uwzględnił we
właściwy sposób
wszystkich istotnych
okoliczności, które
w sposób wyjątkowy
miały wpływ na
wymiar krzywd ojca
wnioskodawców, a
w konsekwencji na
wysokość
zadośćuczynienia,
tj.: okoliczności
okresu osadzenia i
warunków, w jakich
pokrzywdzony
odbywał izolację
(ponad 13 miesięcy),
braku kontaktów z
rodziną, skutków
zdrowotnych i
psychicznych
osadzenia, obawy o
dalszą przyszłość,
zdrowie i życie, skali
maltretowania,

- art. 6 k.c.,
poprzez błędną
wykładnię przepisu
i uznanie pośrednio,
iż wnioskodawcy nie
udowodnili faktów i
rażących
okoliczności
faktycznych
związanych z
izolacją i doznaną
krzywdą ich ojca,
podczas gdy z
przedłożonych
dokumentów w
sprawie wynika, iż
S. S. (1) był
maltretowany w
izolacji,

- art. 8 ust. 1 ustawy
lutowej w zw. z
art. 445 § 1 i 2
k.c. w zw. z art.
448 k.c. poprzez ich
błędną wykładnię
i nieuwzględnienie
okoliczności, które
miały wpływ na
wyjątkowy wymiar
krzywdy
pokrzywdzonego, a
w konsekwencji na
brak zasądzenia
stosownego
zadośćuczynienia w
pełnym
dochodzonym
zakresie,

- art. 8 ust. 1 ustawy
lutowej w zw. z
art. 445 § 1 k.c.
poprzez błędną ich
wykładnię dotyczącą
zasad ustalania
wysokości
zadośćuczynienia,
skutkującą
nieprawidłowym

sposobem szacowania zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez ojca wnioskodawców w wyniku przymusowego umieszczenia w izolacji, poprzez nieprawidłowe schematyczne uwzględnienie linii orzeczniczej wskazującej, iż „w przypadku odszkodowań i zadośćuczynień przyznawanych za pozbawienie wolności w trybie ustawy lutowej standardowo w orzecznictwie przyjmuje się obecnie wysokość zadośćuczynienia w kwocie 10.000 - 15.000 zł za miesiąc bezprawnego pozbawienia wolności”, podczas gdy szacowanie odpowiedniego zadośćuczynienia nie powinno polegać na mechanicznym (nawet pośrednio) przeliczeniu powyższych wartości, ale na uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy w zakresie indywidualnej krzywdy doznanej przez represjonowanego, co w ocenie

	<p>skarżących przełożyło się na zaniżenie przyznanego zadośćuczynienia.</p> <p>Z ostrożności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie art. 427 § 2, art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na niedostatecznym ustaleniu rozmiaru krzywdy S. S. (1) oraz nie wzięciu pod uwagę wszystkich okoliczności mających wpływ na jej wymiar, tj. takich zdarzeń, które potęgowały jego krzywdę moralną, pomimo tego, że ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika odmienny stan faktyczny sprawy. 			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Ponieważ stawiane zarzuty dotyczą tego samego, tj. oddalenia wniosku o zadośćuczynienie w wysokości przekraczającej</p>				

zasądzoną kwotę 199.500,00 zł, i związane są z domaganiem się zasądzenia ponad tę kwotę kwoty 2.171.905,38 zł, można je było rozpoznać łącznie. Sąd odwoławczy rozpoznając te zarzuty winien się wypowiedzieć, czy wnioskodawcom należy się wyższe zadośćuczynienie w wysokości przez nich dochodzonej, czy też zasądzona już kwota w pełni odpowiada krzywdzie doznanej przez ich ojca S. S. (1) wynikłej z wydania i wykonania wobec niego wyroku byłego Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 13 marca 1951r. sygn. akt Sr 105/51.

Wnioskodawcy to, jak wskazano w pkt 3.1 niniejszego uzasadnienia odnośnie odszkodowania, jego dzieci, które, wobec śmierci S. S. (1), są uprawnione w świetle treści art. 8 ust. 1 zd. drugie ustawy z dnia 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec represjonowanych za działalność na

rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (dalej: ustawa lutowa) do dochodzenia także zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez ich ojca.

Zdaniem sądu odwoławczego, zarzuty pełnomocnika stawiane zaskarżonemu orzeczeniu także w tym zakresie nie zasługiwały na uwzględnienie. W realiach sprawy zasądzona kwota jest odpowiednia, bowiem sąd I instancji uwzględnił we właściwy sposób wszystkie okoliczności, które miały wpływ na rozmiar krzywdy S. S. (1).

Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia wskazanych w apelacji ani przepisów prawa materialnego, ani przepisów postępowania, ani błędu w ustaleniach faktycznych, które miałyby wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a ich postawienie w takiej postaci, aby na wszelki możliwy sposób podważyć ustalenia co do

zasądzonej już kwoty i oddalenia wniosku o zadośćuczynienie w żadnej wysokości ponad zasądzoną kwotę, ma charakter wyłącznie polemiczny.

Wbrew zarzutom, Sąd Okręgowy wziął pod uwagę wszystkie istotne okoliczności faktyczne mające wpływ na wysokość zadośćuczynienia, a dokonana ocena dowodów w pełni mieści się granicach swobodnej oceny wyznaczonych przez art. 7 k.p.k. i w żadnej mierze nie ma charakteru dowolnego.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił okoliczności wpływające na wysokość należnego wnioskodawcom zadośćuczynienia wynikłego z pozbawienia wolności S. S. (1) w związku z działalnością niepodległościową. Sąd Okręgowy szczegółowo wskazał obszary doznanej przez niego krzywdy, odnosząc się nie tylko do długości okresu pozbawienia wolności, ale także mając na względzie jego cierpienia psychiczne i

fizyczne. Sąd ten miał więc na uwadze brak kontaktu z najbliższymi, trudne warunki bytowe w zakładzie karnym i intensywne cierpienia fizyczne i psychiczne związane z izolacją w zakładzie karnym i panującymi tam warunkami tak w okresie tymczasowego aresztowania, jak i odbywania kary. Sąd ten ustalił, że w czasie prowadzonego śledztwa S. S. (1) był przesłuchiwany z zastosowaniem tortur psychicznych i fizycznych, co niewątpliwie także miało wpływ na rozmiar doznanej krzywdy. Sąd meriti miał też na uwadze skutki owej izolacji w jego dalszym życiu.

Zasadnie zarazem Sąd Okręgowy nie pominął, że owych cierpień S. S. (1) doznał, gdy był mężczyzną w wieku dojrzałym (miał wówczas 52 lata), a więc osobą o ukształtowanej już psychice.

Sąd odwoławczy te ustalenia i ich ocenę w pełni podziela.

Nie sposób też przyjąć, aby sąd I instancji w sposób wybiórczy wskazał elementy stanu faktycznego, które powinny być wzięte pod uwagę przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, co w konsekwencji mogłoby prowadzić do zbagatelizowania rozmiaru krzywdy represjonowanego. Nie ulega przecież wątpliwości, że przesłanki rzutujących na szkodę niemajątkową, a zadośćuczynienie jest rekompensatą za tego typu szkodę, nie sposób przeliczyć na złotówki. Niezbędne jest przyjęcie pewnych założeń, kryteriów, które następnie odnoszone są do ściśle zindywidualizowanej sytuacji danej osoby. Tak też postąpił Sąd Okręgowy.

W świetle jednolitego stanowiska judykatury odnoszącego się do pojęcia „zadośćuczynienie”, w tym na gruncie przepisów ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń

wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, dla wykładni pojęcia „zadośćuczynienie” miarodajne są przepisy prawa cywilnego materialnego, a zwłaszcza art. 445 § 1 i 2 kodeksu cywilnego, z którego wynika, że zadośćuczynienie powinno być „odpowiednie”. Ustalenie, jaka kwota w realiach konkretnej sprawy jest „odpowiednia”, należy do sfery dyskrecjonalnej władzy sędziego. Wysokość zadośćuczynienia winna być przy tym tak ukształtowana, by nie miała jedynie symbolicznego charakteru, lecz odzwierciedlała adekwatnie doznaną krzywdę (funkcja kompensacyjna zadośćuczynienia). Wysokość zadośćuczynienia nie może być również nadmierna, tak, aby nie prowadziła w ten sposób do nadmiernego wzbogacenia się.

Ustalając zatem wysokość zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, należy każdorazowo stosować kryteria stricte indywidualne, a przede wszystkim mieć na uwadze nie tylko okres izolacji, ale skutki jakie izolacja spowodowała dla dobrego imienia wnioskodawcy, jego pozycji w środowisku, uwzględniać negatywne przeżycia psychiczne, cierpienia fizyczne, czy też inne negatywne skutki dla zdrowia osoby poszkodowanej, słowem zatrzeć lub zniwelować odczucie krzywdy związanej z niesłusznym pozbawieniem wolności. Niewątpliwie brak jest obiektywnego przelicznika krzywdy doznanej przez osobę niesłusznie skazaną. Jednakże funkcja kompensacyjna zadośćuczynienia sprawia, iż z jednej strony - nie może mieć ono jedynie charakteru symbolicznego, zaś z drugiej - nie może być nadmiernym ekwiwalentem

pieniężnym w
stosunku do
krzywdy i być
źródłem
nieuzasadnionej
korzyści majątkowej
(por. wyrok SA
w Szczecinie z
22.11.2018 r., II
AKa 174/18, LEX nr
2668128).

Jak przyjmuje się w
orzecznictwie sądów
powszechnych:

„Zadośćuczynienie
powinno
zrównoważyć
wszystkie negatywne
przeżycia i
doświadczenia
pokrzywdzonego.

Jest swoistego
rodzaju sankcją za
naruszenie dóbr
osobistych, dlatego
jego zakres jest
wyznaczony
regulacjami prawa
cywilnego,
określającymi
katalog dóbr
osobistych, w tym
naruszenie wolności
człowieka, również
przy uwzględnieniu
jej aspektu
wewnętrznego, tj.
wolności od obawy
i strachu, od
użycia przemocy
czy zrealizowania
groźby, naruszenie
możliwości
swobodnego
dysponowania
wartościami
osobistymi.” (wyrok
SA w Katowicach

z 7.06.2018 r., II AKA 228/18, LEX nr 2577945).

„Zadośćuczynienie winno stanowić "sumę odpowiednią", a więc nie może mieć ona charakteru symbolicznego, a powinna odzwierciedlać rzeczywistość doznaną krzywdę i służyć jej złagodzeniu. Zatem określenie takiej "sumy", z uwagi na niezmierzalny charakter zadośćuczynienia należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego, przy uwzględnieniu okoliczności zaistniałych w konkretnej sprawie.” (wyrok SA w Szczecinie z 8.11.2018 r., II AKA 158/18, LEX nr 2668087).

„Zadośćuczynienie "ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy" i nie powinno być źródłem wzbogacenia się.” (wyrok SA we Wrocławiu z 27.09.2018 r., II AKA 225/18, LEX nr 2583359).

Nie można stwierdzić, iż te wypracowane przez judykaturę kryteria zostały naruszone i by na tym tle doszło do obrazy wskazanych w apelacji przepisów.

Zasądzona tytułem zadośćuczynienia kwota 199.500 zł, spełnia powyższe wymogi i w żadnej mierze nie ma symbolicznego charakteru, lecz odzwierciedla adekwatnie doznaną przez ojca wnioskodawców krzywdę.

Wbrew twierdzeniu skarżącej pełnomocnik, Sąd Okręgowy przedstawił podstawy wyliczenia zasądzonej kwoty, wskazał, jakie okoliczności miał na względzie ją zasądzając, jakimi kryteriami się kierował i sąd odwoławczy nie widzi żadnych podstaw, aby stanowisko do kwestionować. S. S. (1) był pozbawiony wolności przez 13 miesięcy i 10 dni. Zasądzona kwota odpowiada więc w przeliczeniu za miesiąc pozbawienia

wolności (z
zaokrągleniem na
korzyść do 14
miesięcy) ponad
dwukrotności
przeciętnego
miesięcznego
wynagrodzenia w
sektorze
przedsiębiorstw bez
wypłat nagród z
zysku w maju 2022
r., które wynosiło
6.398,94 zł, a na
który to przelicznik
powoływali się
przecież także sami
wnioskodawcy
odnośnie
odszkodowania
(por. k. 91-93),
bowiem odnośnie
zadośćuczynienia
powoływali się
jedynie na niższe
wynagrodzenie z
września 2021 r. w
wysokości 5.840,90
zł (por. k. 36) i nie
sposób uznać jej za
symboliczną.

Nie jest zaś
prawdą, aby Sąd I
instancji zastosował
w sprawie jakiś
sztywny przelicznik
10.000-15.000 zł za
miesiąc
bezprawnego
pozbawienia
wolności, a jedynie
wskazał jako jeden
z argumentów przy
ustalaniu wysokości
zadośćuczynienia, że
(cyt.) „...w
przypadku
odszkodowań i
zadośćuczynień

przyznawanych za pozbawienie wolności w trybie ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego standardowo w orzecznictwie przyjmuje się obecnie wysokość zadośćuczynienia w kwocie 10.000 – 15.000 zł za miesiąc bezprawnego pozbawienia wolności, chyba, że zachodziły w danym konkretnym przypadku okoliczności szczególne, co w tym wypadku nie miało miejsca.” (str. 10 uzasadnienia – k. 139v).

W tej sytuacji zasądzona kwota stanowi odpowiednią rekompensatę poniesionych przez ojca wnioskodawców szkód niematerialnych i w żadnej mierze nie może być uznana za rażąco niską.

Jak już wskazano wcześniej, wysokość

zadośćuczynienia
nie może być
również nadmierna,
tak, aby nie
prowadziła do
nadmiernego
wzbogacenia się.

Dlatego wysokość
zadośćuczynienia
zasądzona w
niniejszej sprawie w
oparciu o przesłanki
określone w art. 8
ust. 1 ustawy lutowej
w zw. z art. 445 §
1 i 2 k.c. i art. 448
k.c. spełnia stawiane
przed
zadośćuczynieniem
jego cele i wymogi.

Jak się uważa,
zadośćuczynienie
powinno
zrównoważyć
wszystkie negatywne
przeżycia i
doświadczenia
pokrzywdzonego.

Jest swoistego
rodzaju sankcją za
naruszenie dóbr
osobistych, dlatego
jego zakres jest
wyznaczony
regulacjami prawa
cywilnego,
określającymi
katalog dóbr
osobistych, w tym
naruszenie wolności
człowieka, również
przy uwzględnieniu
jej aspektu
wewnętrznego, tj.
wolności od obawy
i strachu, od
użycia przemocy
czy zrealizowania

groźby, naruszenie
możliwości
swobodnego
dysponowania
wartościami
osobistymi (por.
wyrok Sądu
Apelacyjnego w
Katowicach z 7
czerwca 2018r.,
sygn. akt II
AKa 228/18, LEX
2577945).

Sąd Okręgowy przy
miarkowaniu
wysokości
odszkodowania te
wszystkie
okoliczności, wziął
pod uwagę,
dokonując oceny
materiału
dowodowego i
wyprowadzając
wnioski zgodne z
zasadami
prawidłowego
rozumowania,
doświadczenia
życiowego oraz
wskazań wiedzy.
Pełnomocnik w
swojej apelacji nie
wskazała na żadne
okoliczności, które
mogłyby te ustalenia
podważyć.

Tak więc zasądzona
kwota w pełni
odzwierciadla
krzywdę doznaną
przez S. S.
(1) i w żadnej
mierze nie można
jej uznać jedynie
za symboliczną.
Ma ona realną
wartość. Odmienne

stanowisko
apelującego
pełnomocnika
wnioskodawców i
domaganie się
znacznie wyższej
kwoty to tylko ich (to
jest pełnomocnika i
jego mocodawców)
subiektywna ocena
tych samych
okoliczności i
dowodów, która
nie zasługiwała na
uwzględnienie, a
stawiane zarzuty
mają charakter
jedynie polemiczny.

Sąd odwoławczy
uważa, że
zadośćuczynienie w
tak ustalonej kwocie
spełni funkcję
kompensacyjną i
doprowadzi do
wyrównania
krzywdy, a moralna
wymowa orzeczenia
oraz kwota
przyznanego
zadośćuczynienia
pozwoli na należyłą
i adekwatną
kompensację
cierpień, jakie były
związane z
pozbawieniem
wolności S. S. (1)
przez okres ponad 13
miesiący.

Podkreślić należy, że
wysokość
zadośćuczynienia
nie jest rodzajem
gratyfikacji
działalności na rzecz
niepodległego bytu
Państwa Polskiego,

nie ma ono
pełnić także funkcji
korzyści
majątkowej, której
kwota faktycznie
wynagradzałaby
poświęcenie osoby
pozbawionej
wolności w związku
z prowadzoną
działalnością
niepodległościową,
jej niezłomną i
honorową postawę.
Oczywiście, osobom
walczącym o wolny
byt Państwa
Polskiego należy
się szacunek i
wdzięczność, a ich
postawa i
poświęcenie
powinno zostać
docenione. Jednakże
zadośćuczynienie z
tytułu doznanej
krzywdy za
pozbawienie
wolności w związku
z w/w działalnością
winno być
odpowiednie,
odnoszące się do
rzeczywiście
doznaných krzywd
i służyć ich
skompensowaniu,
nie zaś stanowić
nadmierny
ekwiwalent za samą
działalność i
doznane z jej
powodu krzywdy,
które byłoby
postrzegane jako
niezasadne,
bezpodstawne
wzbogacenie się
wnioskodawców

<p>kosztem Skarbu Państwa.</p> <p>Stąd też podniesione przez pełnomocnika wnioskodawców zarzuty należało uznać za niezasadne. Sąd odwoławczy w pełni akceptuje ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy, zarówno dotyczące stanu faktycznego sprawy, oceny dowodów będących podstawą ustalenia w/w faktów, jak i ich oceny w kontekście krzywd doznanych przez S. S. (1) podczas i w związku z jego pozbawieniem wolności.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>Pełnomocnik wniosła o:</p> <p>1. zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz ojca wnioskodawców S. S. (1) dalszej kwoty 2.171.905,38 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,</p> <p>ewentualnie:</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

<p>2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.</p> <p>Nadto wniosła o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawców kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm prawem przepisanych. 			
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Skoro zarzuty nie były zasadne, to wnioski sformułowane na ich podstawie także nie zasługiwały na uwzględnienie.</p> <p>Sąd odwoławczy jedynie zauważył, że najwyraźniej pełnomocnik przez pomyłkę wskazała, że wnosi o zasądzenie żądanej kwoty zadośćuczynienia na rzecz ojca wnioskodawców S. S. (1), który przecież już nie</p>			

<p>żyje, a osobami uprawnionymi do dochodzenia roszczenia są obecnie wnioskodawcy jako jego żyjące dzieci.</p>		
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		
<p>4.1.</p>	<p>Brak</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>		
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>		
<p>1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>5.1.1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>	
<p>Całość rozstrzygnięć zaskarżonego wyroku.</p>		
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>		
<p>Przedstawiono je w pkt. 3.1 i 3.2 niniejszego uzasadnienia i tym</p>		

samym nie ma potrzeby ich w tym miejscu powtarzać.

Dodać jedynie należy, że apelacja była wniesiona wyłącznie na korzyść wnioskodawców, a rozstrzygnięcia o już przyznanym odszkodowaniu i zadośćuczynieniu, jak również rozstrzygnięcia dotyczące kosztów postępowania, nie były skarżone w apelacji, nie budzą one wątpliwości i zastrzeżeń, i tym samym brak było podstaw do ich zmiany czy uchylecia wyroku w tym zakresie z urzędu.

1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji

5.2.1.

Przedmiot i zakres zmiany

Zwięźle o powodach zmiany

1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji

1.1.7. Przyczyna, zakres i

podstawa prawna uchylenia			
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			

1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku											
Punkt rozstrzygnięcia wyroku z	Przytoczyć okoliczności										
6. Koszty Procesu											
Punkt rozstrzygnięcia wyroku z	Przytoczyć okoliczności										
II.	Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego obciążono Skarb Państwa wydatkami związanymi z postępowaniem odwoławczym.										
7. PODPIS											
<table border="1" data-bbox="129 1644 373 1812"> <tr> <td data-bbox="129 1644 209 1711">SSA</td> <td data-bbox="209 1644 288 1711">SSA</td> <td data-bbox="288 1644 373 1711">SSA</td> </tr> <tr> <td data-bbox="129 1711 209 1778">Robert</td> <td data-bbox="209 1711 288 1778">Cezary</td> <td data-bbox="288 1711 373 1778">Astar</td> </tr> <tr> <td data-bbox="129 1778 209 1812">Zdych</td> <td data-bbox="209 1778 288 1812">Baćko</td> <td data-bbox="288 1778 373 1812">Łaskuszeński</td> </tr> </table>	SSA	SSA	SSA	Robert	Cezary	Astar	Zdych	Baćko	Łaskuszeński		
SSA	SSA	SSA									
Robert	Cezary	Astar									
Zdych	Baćko	Łaskuszeński									

1.11. Granice zaskarżenia	
----------------------------------	--

Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawców W. O., C. S. i W. S., radca prawny K. S.	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Pełnomocnik zaskarżyła wyrok w części, tj. w zakresie punktu II oddalającego wniosek ponad kwotę 40.033,00 zł tytułem odszkodowania oraz ponad kwotę 199.500,00 zł tytułem zadośćuczynienia - za szkodę i krzywdę doznane przez S. S. (1) na skutek wydania i wykonania wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 13.03.1951 r., sygn. akt Sr. 105/51 (za okres pozbawienia wolności pokrzywdzonego w dniach 10.01.1951 r. - 20.02.1952 r.), w związku z podejmowaniem przez niego działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.	
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana